

<http://kefad.ahievran.edu.tr>

Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi

E-ISSN: 2147 - 1037

Yabancı Uyruklu Üniversite Öğrencilerinin Gözüyle Türkiye

Erdal Yıldırım
Hüseyin Köksal

DOI:.....

Makale Bilgileri

Yükleme:12/02/2017 Düzeltme:21/06/2017 Kabul:28/09/2017

Özet

Küreselleşme olgusunun eğitim alanındaki yansımalarından biri, sınır ötesi eğitim hareketlilikleridir. Bu değişimin bir sonucu olarak sınır ötesi eğitim hareketlilikleri sürekli artmaktadır. Ülkelerdeki yabancı uyruklu öğrencilerin varlığı, bir “eğitim ekonomisi” oluşturmuş söz konusu ülkeleri önemli bir küresel pazar haline getirmiştir. Bu süreç yalnızca, ülkelerarası kültürel işbirliklerinin gereği olarak sürdürülmekte fakat aynı zamanda göç ve iltica faaliyetleri de bazen olağan dışı ikamet zorunluluğunu doğurmaktadır. Başka ülkelerde eğitim gören yabancı uyruklu öğrenciler, eğitim sürecinde bilgi ve becerilerini geliştirirken, aynı zamanda buldukları ülkenin kültür ve anlayışı ile karşılaşmaktadır. Bu karşılaşma, bir kültürel entegrasyonu beraberinde getirebilir. Kültürel entegrasyon bağlamında da değerlendirilebilecek birlikte yaşama kültürü, farklı kültürdeki bireylerin bir arada yaşamaları için gerekli görülmektedir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye’ye yönelik algılarını ortaya koymaktır. Araştırmanın çalışma grubunu 2015-2016 öğretim yılında Türkiye’deki bir üniversitenin Türkçe Öğretim Merkezi (TÖMER)’de öğrenim gören farklı ülkelerden 120 yabancı uyruklu öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Çalışma, yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye’ye ilişkin olumlu ve olumsuz görüşlerini ortaya koymuştur. Verilerin analizinde nitel veri analiz tekniklerinden betimsel analiz yaklaşımı kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı öğrenci, Algı, Türkiye, Üniversite

Sorumlu Yazar: Erdal Yıldırım, Arş. Gör. Dr., Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türkiye, erdal.yildirm@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-8726-5903

Hüseyin Köksal, Doç. Dr., Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, Türkiye, hkoksal@gazi.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-3805-2810

Giriş

Küreselleşen dünyada diğer alanlarda olduğu gibi eğitim alanında da hızlı değişimler gözlenmektedir. Bu değişimin bir sonucu olarak her alanda ortaya çıkan ortak pazar anlayışı eğitim alanında da kendisini göstermektedir. Bu eğitim pazarının önemli bir ayağını yabancı uyruklu öğrenci dolaşımı oluşturmaktadır (Kıroğlu, Kesten ve Elma, 2010). Son yirmi yıldır üniversiteler küresel ekonomik pazarın hem “oyun alanı” hem de “oyuncusu” olmaya başlamıştır (de Wit, 2002). Bu dönüşüm üniversiteleri sosyal politikanın parçası olmaktan ziyade ekonomik politikanın bir parçası haline getirmiştir (Currie, De Angelis, De Boer, Huisman ve Lacotte, 2003). Yabancı uyruklu öğrenciler de bu pazarın en önemli figürleridir. 2006 yılında yaklaşık üç milyon olan yabancı uyruklu öğrenci sayısının (Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD], 2008) 2025 yılında sekiz milyona ulaşacağı tahmin edilmektedir (Bohm, Davis, Meares ve Pearce, 2002). 2012 yılında 4,5 milyon öğrenci, vatandaşı olduğu ülke dışındaki yükseköğretim kurumlarına kayıtlı olduğu tespit edilmiştir. ABD'nin yanında OECD ülkelerinden olan Avustralya, Avusturya, Birleşik Krallık, Lüksemburg, İsviçre ve Yeni Zelanda'nın toplam yükseköğretim kayıtları içinde yüzde olarak en yüksek uluslararası öğrenci oranına sahip ülkeler oldukları görülmektedir (OECD, 2014).

Bu artış doğal olarak bir dizi sorunu da beraberinde getirerek ve değişim programına katılan öğrencilerin hâlihazırda yaşadıkları ve ileride yaşayacakları sorunlara farklı bir bakış açısıyla yaklaşılmasını zorunlu kılmaktadır. Bu zorunluluğun Türkiye için de geçerli olduğu söylenebilir. Dünyanın farklı yerlerinden uluslararası öğrenciler Türkiye'ye daha iyi bir eğitim almak ve iş deneyimi kazanmak için gelmektedir. Ayrıca, her yıl Türkiye'ye gelen uluslararası öğrenci sayısı da gittikçe artmaktadır (Bektaş, 2008). Bu süreç Türkiye'de ise 1981 yılında yükseköğrenim görmek isteyenler için düzenlenen Yabancı Uyruklu Öğrenci Sınavı'yla (YÖS) başlamış, 1992 Türk ve Akraha Toplulukları Sınavı (TCS) ile devam etmiştir. Bu anlamda Türkiye'nin başlattığı "Büyük Öğrenci Projesi", Türk Dünyasına yönelik yeni politikalar ve bu politikalar çerçevesinde eğitim sektörünün yerini güçlendirme açısından önemli bir adım olarak değerlendirilebilir (Kavak ve Başkan, 2001). Her yıl ÖSYM tarafından Türkiye'de yükseköğrenim görececek yabancı uyruklu öğrencileri seçmek için Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Türkmenistan, Tacikistan ve Tataristan'da TCS yapılmaktadır. Ayrıca İslam Kalkınma Bankası, Türk Diyanet Vakfı ve benzeri kuruluşlar aracılığıyla da yabancı uyruklu öğrenciler farklı ülkelere Türkiye'ye gelmektedir (Kıroğlu, Kesten ve Elma., 2010). Günümüzde farklı ülkelere ülkemize öğrenim görmek amacıyla gelen yabancı uyruklu öğrenci sayısının 60,642'e ulaştığı görülmektedir (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2015-16).

Türkiye'de bulunan uluslararası öğrenciler, diğer ülkelere öğrenim görenler gibi, eğitim ve dil sorunlarının yanı sıra psikolojik, sosyal ve ekonomik sorunlar yaşadıkları unutulmamalıdır. Öğrenciler öğrenim amaçlı gittikleri yerlerde akademik baskıların yanında ekonomik, sağlık,

yalnızlık, kişiler arası çatışma da yaşayabilirler. Uluslararası öğrenciler için tüm bunlar yeni mücadele alanları ve oldukça stresli durumlardır. Çünkü bu öğrencilerin kendi ülkelerinden, kültürlerinden ayrılıp, yeni bir kültürel ortama uyum sağlamada sorun yaşadıkları, zaman zaman ayrımcılığa uğradıkları, akademik performanslarında, sosyal etkileşimlerinde ve dil becerilerine yönelik problem yaşadıkları görülmektedir (Çakır,2014; Hechanova-Alampay, Beehr, Christiansen ve Van Horn, 2002).

Yabancı uyruklu öğrencilerin gerek dünya gerek Türkiye ölçeğindeki bu hareketliliği doğal olarak dil ve eğitime ilişkin sorunların yanı sıra pek çok sosyo-kültürel ve ekonomik sorunu da beraberinde getirmiştir. Yabancı uyruklu öğrenciler üzerinde yapılan çalışmalar bu öğrencilerin yalnızlık, uyumsuzluk, çekingenlik, kültürel şok ve psikolojik sorunları sıklıkla yaşadıkları görülmektedir (Biggs, 1999; Furnham, 1997; Lewins, 1990; Tomich, McWhirter, King, 2000; Kashima, Emiko ve Evelyn Loh, 2006; Kılıçlar, Sarı ve Seçilmiş, 2012; Kiroğlu, Kesten ve Elma, 2010).

Yang (2006) İngiltere’de okuyan 12 Çinli öğrenciyle yaptığı nitel çalışmada yabancı öğrencilerin yaşadıkları en önemli sorunun sosyo-kültürel uyum olduğunu belirlemiştir. Yabancı uyruklu öğrencilerin üstesinden gelmesi gereken diğer sorunlar arasında barınma, yemek, sağlık, iklim, ulaşım ve ev özlemi gibi konular olduğu görülmektedir (Güçlü, 1996; Sandhu ve Asrabadi, 1994). Ayrıca alan yazında yabancı uyruklu öğrencilerin karşılaştıkları ön yargıların öğrencilerin psikolojik durumunu ve kültürel uyumunu zorlaştırdığını gösteren pek çok araştırma bulunmaktadır (Hayes ve Lin, 1994; Manyika, 2001; Mori, 2000; Nebedum-Ezeh, 1997; Sandhu, 1995; Yoon ve Portman, 2004; Winkelman, 1994). Öğrencilerin eğitim sürecinde karşılaştıkları en önemli problemlerden birinin ekonomik sorunlar olduğu yapılan çeşitli çalışmalarda görülmektedir (Kiroğlu, Kesten ve Elma, 2010; Munoz ve Munoz, 2000; Taub ve Komives, 1998; Şeker ve Akman, 2015). Bu çalışmada da benzer şekilde uluslararası öğrencilerin birçok probleme çözüm bulmaya çalıştıkları düşünülmektedir. Uluslararası öğrenciler günlük yaşamda farklı ve yeni durumlarla karşılaştıkları için dezavantajlı bir grup olarak değerlendirilmektedir (Çakır, 2014).

Alan yazına bakıldığında Türkiye’ye öğrenim görmek amacıyla gelen yabancı uyruklu öğrencilerin dile ve eğitime ilişkin sorunları ile ilgili sınırlı sayıda çalışma yapıldığı görülmektedir (Açıkalın, Demirel ve Önsoy, 1996; Adıgüzel, 1994; Dağaşan, 1994; Tutar, 2002). Aynı zamanda bu öğrencilerin sosyo-kültürel ve ekonomik sorunları hakkında da az sayıda araştırma yapıldığı görülmektedir. Annaberdiyev (2006)’in yaptığı çalışma ile öğrencilerin psikolojik yardım arama tutumlarını, ihtiyaçlarını ve uyumlarını çeşitli değişkenler açısından karşılaştırmıştır. Soyutürk (2000)’ün yaptığı çalışmada ise Balkan ülkelerinden eğitim-öğretim için gelen öğrencilerin sosyal yapıya uyumlarını incelerken, Garabayev (2000)’in Türkiye’de yükseköğrenim gören Türk Cumhuriyetleri öğrencilerinin uyum sorunlarını ve Türkiye ve Türklere ilişkin kalıp yargılarını incelemiştir. Otrar, Ekşi, Dilmaç ve Şirin, (2002) ise Türk ve akraba topluluk öğrencilerinin stres

kaynakları ve bunlarla başa çıkma tarzları ile ruh sağlığı arasındaki ilişkiyi ele almışlardır. Ercan (2001) yabancı uyruklu öğrencilerle ilgili yaptığı araştırmasında; öğrencilerin sırası ile benlik, aile, gelecek, sağlık ve arkadaşlık ile ilgili konularda sorunlar yaşadığını ortaya koymuştur. Karaoğlu (2007) ise kültürel farklılıklar arttıkça uyma davranışının olumsuz etkilendiğini, kültürel benzerlikler arttıkça öğrencilerin içinde yaşadığı kültürü benimseme düzeylerinin arttığını belirlemiştir. Şeker ve Akman (2015) farklı ülkelerden üniversite öğrencilerinin psikolojik iyi olma ve yaşam doyumları üzerine bir araştırma yaparken; Kıroğlu ve ark., (2010) ise Türkiye’de Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Lisans Öğrencilerinin Sosyo- Kültürel ve Ekonomik Sorunlarına yönelik bir araştırma yaptığı görülmektedir.

Türkiye özellikle tarihi ve kültürel anlamda ilişkili olduğu ülke öğrencilerinin eğitim görmek istediği ülkelerin başında gelmektedir. Dolayısıyla son yıllarda farklı coğrafyalardan ve ülkelerden gelip Türkiye’deki üniversitelerde eğitim gören birçok yabancı uyruklu öğrenci olduğu görülmektedir. Türk Cumhuriyetleri, Türk ve Akraha toplulukları, Ortadoğu ve Doğu Avrupa ve Rusya’dan gelen öğrenciler aracılığı ile bu ülkelerle sağlanacak dostluğun kalıcı hale getirilmesinde "eğitim" alanı özel bir anlam taşır. Türkiye, eğitim alanında başlattığı bu projeler ile hem ortak tarihsel ve kültürel bağlara sahip bireyler yetiştirmekte hem de söz konusu ülke ve toplulukların her anlamda işbirliğinin de temellerini atmaktadır.

Türkiye’ye eğitim görmek amacıyla gelen yabancı uyruklu öğrencilerinin temel sorunlarının neler olduğu ve Türkiye’ye yönelik algılarının nasıl olduğuna yönelik yapılan çalışmalarda temel sorunların dil ve akademik yeterlilikle ilişkili olduğu görülmektedir. Yukarıda dile getirilen araştırma sonuçları da göstermektedir ki, yabancı uyruklu öğrencilerin sosyo-kültürel ve ekonomik sorunlarının yanın da bu öğrencilerin öğrenimlerini sürdürdükleri ülkeye karşı düşünceleri de yadsınamayacak derecede önemlidir. Bu anlamda bu çalışmanın yabancı uyruklu öğrencilerin temel sorunlarına ve Türkiye’ye yönelik algılarına dikkat çekmek bağlamında alinyazına önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Türkiye’deki bir üniversitenin Türkçe Öğretim Merkezi (TÖMER)’de öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye’ye yönelik algılarını belirlemektir. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- Öğrencilerin Türkiye’ye gelmeden önce, Türkiye’ye ilişkin düşünceleri nasıldır?
- Öğrencilerin Türkiye’ye geldikten sonra, Türkiye’ye ilişkin düşünceleri nasıldır?
- Öğrencilerin Türkiye’de karşılaştıkları olumsuz tavır ve davranışlar (dinsel, cinsel, etnik, fiziksel) nelerdir?

Yöntem

Bu çalışma, belli bir duruma yönelik ayrıntılı ve derinlemesine bir değerlendirme yapmak amacıyla nitel araştırma yaklaşımı ile kurgulanmıştır (Creswell, 2012; Yıldırım ve Şimşek, 2011; Woodside, 2010). Araştırmada katılımcıların deneyimlerini önceleyen fenomenoloji (olgubilim) deseni izlenmiştir. Fenomonolojik desen, katılımcıların deneyimlerine yükledikleri anlamlandırmalara dayalıdır (Creswell, 2012). Bu çalışmada yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye'ye yönelik algıları, bu öğrencilerin kendi algılarına ve anlatımlarına dayalı olarak irdelenmiştir.

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubu, amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir örnekleme kullanılarak belirlenmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Çalışma grubunun oluşturulmasında, araştırmaya katılmaya istekli ve gönüllü olma, Türkçe Öğretim Merkezi (TÖMER)'de herhangi bir sınıf düzeyinde aktif olarak öğrencilik yapma ölçütleri dikkate alınmıştır. Ayrıca araştırmada Aynı üniversitede öğrenim gören çeşitli ülkelerden, farklı sosyal, kültürel ve tarihi süreçlerden gelen öğrenciler tercih edilmiştir. Araştırmaya 2015-2016 öğretim yılı bahar döneminde bir üniversitenin Türkçe Öğretim Merkezi (TÖMER)'ne devam eden 25 yabancı uyruklu öğrenci katılmıştır (Tablo 1).

Tablo 1. Katılımcıların kişisel özellikleri

Katılımcı	Cinsiyet	Yaş	Uyruğu	İkamet Yeri	Öğrenim Giderlerini Nasıl Karşılıdığı	Ne Kadar Süredir Türkiye'de Olduğu
Ö1	Kız	18	Türkmenistan	Ev	Aile yardımı	6 ay
Ö2	Kız	18	Kırgızistan	Ev	Aile yardımı	7 ay
Ö3	Kız	22	Türkmenistan	Yurt	Aile yardımı	6 ay
Ö4	Erkek	19	Yemen	Yurt	Aile yardımı	1 yıl
Ö5	Erkek	20	Suriye	Yurt	Aile yardımı	2 yıl
Ö6	Erkek	20	Azerbaycan	Ev	Kendisi çalışıyor	6 ay
Ö7	Erkek	18	Türkmenistan	Ev	Aile yardımı	6 ay
Ö8	Erkek	18	Türkmenistan	Ev	Kendisi çalışıyor	7 ay
Ö9	Erkek	17	Azerbaycan	Yurt	Aile yardımı	6 ay
Ö10	Erkek	18	Azerbaycan	Ev	Kendisi çalışıyor	6 ay
Ö11	Erkek	19	Suriye	Yurt	Aile yardımı	5 ay
Ö12	Erkek	18	Azerbaycan	Yurt	Aile yardımı	7 ay
Ö13	Erkek	19	Türkmenistan	Ev	Aile yardımı	6 ay
Ö14	Erkek	22	Afganistan	Yurt	Kendisi çalışıyor	5 ay
Ö15	Erkek	18	Türkmenistan	Ev	Aile yardımı	5 ay
Ö16	Erkek	18	Azerbaycan	Yurt	Aile yardımı	7 ay
Ö17	Erkek	17	Azerbaycan	Yurt	Aile yardımı	6 ay
Ö18	Erkek	20	Azerbaycan	Yurt	Aile yardımı+	1.5 yıl
Ö19	Kız	21	Azerbaycan	Yurt	kendisi çalışıyor Aile yardımı	6 ay
Ö20	Erkek	19	Azerbaycan	Ev	Aile yardımı+	6 ay
Ö21	Kız	19	Türkmenistan	Ev	kendisi çalışıyor Aile yardımı	7 ay
Ö22	Kız	19	Türkmenistan	Yurt	Aile yardımı	7 ay
Ö23	Erkek	18	Türkmenistan	Ev	Aile yardımı	7 ay
Ö24	Erkek	19	Azerbaycan	Yurt	Aile yardımı	6 ay
Ö25	Erkek	21	Türkmenistan	Ev	Aile yardımı	6 ay

Araştırmaya katılan yabancı uyruklu öğrencilerin 19'u (%76) erkek, 6'i (%24) kadındır. Yabancı uyruklu öğrencilerin 9'u (%36) 18 yaşında, 7'si (%28) 19 yaşında, 3'ü (%12) 20 yaşında, 2'si (%8) 17 yaşında olduğu görülürken; 4'ü (%16) ise 21 ve 22 yaşlarında olduğu görülmektedir. Katılımcıların 10'u (%40) Türkmenistan uyruklu, 10'u (%40) Azerbaycan uyruklu, 2'si (%8) Suriye

uyruklu, 3'ü (%12) ise Kırgızistan, Afganistan ve Yemenden birer öğrencinin olduğu görülmektedir. Öğrencilerin 13'ü (%52) özel yurtlarda barınırken, 12'sinin (%48) evde barındığı görülmektedir. Katılımcıların 19'u (%76) aile yardımı ile geçinirken, 4'ünün (%16) kendisi çalıştığı, 2'sini (%8) ise hem aile yardımı aldığı hem de kendisinin çalıştığı görülmektedir. Öğrencilerin Türkiye'de buldukları süreye bakıldığında ise 12'si (%48) 6 aydır Türkiye'de olduğu, 7'si (%28) 7 aydır Türkiye'de olduğu, 2'sinin (%8) 5 aydır Türkiye'de olduğu görülürken, 3'ü (%12) ile 1, 1,5 ve 2 yıldır Türkiye'de oldukları görülmektedir.

Verilerin Toplanması

Bu araştırmada nitel araştırmalarda sıklıkla tercih edilen bir veri toplama biçimi olan açık uçlu sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır (Bogdan ve Biklen, 2012; Newton, 2007). Görüşme formu iki kısımdan oluşmakta olup, birinci kısımda öğrencilerin kişisel özellikleri, ikinci kısımda ise öğrencilerin Türkiye'ye yönelik algılarına ilişkin açık uçlu sorular yer almaktadır. Görüşme formunun geçerlilik çalışması için form üç alan uzmanın görüşüne sunulmuştur. Araştırmada veriler Nisan-Mayıs 2016 döneminde toplanmıştır. Görüşmeler, Türkçe Öğretim Merkezi (TÖMER)'de uygun bir ofiste ve öğrencilerle yüz yüze olarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, öğrencilerin Türkçe bilgilerinin zayıf olacakları ve konuşmada sıkıntı çekebilecekleri düşünülerek, ölçme aracındaki sorular basit ve sade bir şekilde sorulmuştur. Görüşmeler ortalama 15-20 dakika sürmüştür. Öğrencilerden alınan cevaplar not alınarak kayıt altına alınmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde, öğrencilerin Türkiye'ye yönelik algılarını ayrıntılı ve bütünsel olarak incelenmek, belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek amaçlandığından içerik analizi tekniği kullanılmıştır (Fraenkel ve Wallen, 2000; Yıldırım ve Şimşek, 2011). Verilerin çözümlenmesi, araştırmanın kavramsal çerçevesi ve sorularına bağlı olarak, Elo ve Kyngäs (2007)'in ifade ettiği hazırlık, örgütlenme ve raporlama aşamaları dikkate alınarak gerçekleştirilmiştir.

Hazırlık aşamasında, öncelikle katılımcılardan elde edilen veriler yazılı hâle getirilmiştir. Her bir öğrenciye "Ö" ile başlayan bir kod numarası verilmiş, böylelikle araştırmaya katılan öğrenciler 1'den 25'e kadar kodlanmıştır. Örgütlenme aşamasında, araştırma sorularına dayalı olarak bir taslak oluşturulmuş, bu taslak doğrultusunda verilerin hangi temalar altında düzenleneceği ve sunulacağı belirlenmiştir. Görüşme soruları ana temalar olarak kabul edilmiştir. Raporlama aşamasında ise, ana ve alt temalar belirgin şekilde sunulmuştur. Araştırmanın geçerlik ve güvenilirliği için elde edilen bulgular tarafsız bir şekilde sunulmuş ve katılımcılardan doğrudan alıntılar yapılmıştır (Wolcott, 1990). Ayrıca araştırmanın geçerliğini artırmak için, veri çeşitlemesi ve araştırmacı teyidi gibi yöntemlerden de yararlanılmıştır.

Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak için ise, Stemler'in (2001) tekrarlarla veri teyidi ya da tek kodlayıcı güvenilirliği şeklinde tanımladığı yol izlenmiştir. Ayrıca, görüş birliği için Miles ve Huberman (1994)'ın güvenilirlik formülü kullanılmıştır. Hesaplamalar sonucunda güvenilirlik oranı %90 çıkmış ve araştırmada veriler güvenilir kabul edilmiştir.

Bulgular

Bulgular araştırmanın alt problemlerine göre sunulmuştur. Bu bağlamında katılımcıların Türkiye'ye göç etme nedenleri, Türkiye'ye gelmeden önce Türkiye'ye ilişkin düşünceleri, Türkiye'ye geldikten sonra, Türkiye ile ilgili düşüncelerindeki değişiklikler, Türkiye'de karşılaştıkları olumlu-olumsuz tavır ve davranışlara ilişkin öğrenci görüşlerine yer verilmiştir.

Yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye'ye gelme nedenleri

Katılımcıların Türkiye'ye göç etmelerinde çeşitli sebeplerin etkili olduğu görülmektedir (Tablo 2). Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir kısmı (f= 17, %68) Aynı din, aynı dil ve aynı kültürel özelliklere sahip oldukları için Türkiye'ye göç ettiklerini ifade etmişlerdir.

Tablo 2. Yabancı uyruklu öğrencilerin Eğitim için Türkiye'yi tercih etmelerinin sebepleri

Düşünceler	Katılımcı	f	%
Aynı din, aynı dil ve aynı kültür	Ö1, Ö3, Ö4, Ö6, Ö7, Ö9, Ö10, Ö1, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö19, Ö20, Ö22, Ö24	17	68
Güvenli bir yer	Ö2, Ö5, Ö9, Ö11	4	16
Aile ve arkadaş faktörü	Ö2, Ö1, Ö4, Ö5, Ö9, Ö11, Ö15, Ö17, Ö18, Ö21, Ö23, Ö24, Ö25	13	52
TV, internet ve medya	Ö3, Ö2, Ö4, Ö6, Ö11, Ö15, Ö20, Ö22, Ö25	9	36
Eğitim faktörü	Ö4, Ö3, Ö6, Ö7, Ö8, Ö19, Ö24	7	28
Ekonomik anlamda ucuz bir ülke	Ö6, Ö8, Ö23	3	12
Türkiye sevgisi	Ö14, Ö13, Ö11, Ö7, Ö4, Ö20, Ö22, Ö24, Ö25	9	36
Daha önce Türkiye'de bulunma faktörü	Ö16, Ö12, Ö5	3	12
coğrafi yakınlık	Ö24	1	4

Öğrencilerin Türkiye'yi Tercih Etmelerine yönelik ifadelerinde geldikleri ülke ile Türkiye arasında yer alan aynı din, dil ve kültür özelliklerine vurgu yaptıkları görülmektedir.

"Türkiye'yi kültürü farksız ve Müslüman bir ülke olduğu için ben seçtim." (Ö1).

"Türkçeyi de biraz biliyordum ya aynı zamanda Azerice ile Türkçe biraz yakın onun için burayı tercih ettim." (Ö6)

"Diğer ülkelerde kendimi rahat hissedemeyeceğimi düşündüm, rahat hissetmezdim yani Ruslar oraya gidebilirdim hem dilleri hem dinleri yani kültürleri bizden farklı," (Ö9)

Diğer bir grup yabancı uyruklu öğrenci ise (n =13, %52) Türkiye'yi tercih etme sebepleri olarak aile ve arkadaş faktörü ile daha önce Türkiye'ye gelen akraba ve arkadaşların etkili olduğunu ifade ettikleri görülmektedir.

"Türkiye'yi seçmeden önce çok araştırdım, bir halamın burada olması, güvendiğim bir insan, etkili oldu." (Ö2).

"Aslında ben Almanya ya gidecektim ama orada şartları biraz değiştirdikleri için Türkiye'ye geldim çünkü bizim arkadaşlar Türkiye'nin eğitim babında çok güçlü o yüzden ben Türkiye'ye geldim.." (Ö4).

"Buraya gelmemin sebebi öncelikle abim buraya gelmemi istedi, kendi yanında olmamı istedi o yüzden buraya geldim. Ban kalsaydı kendi memleketimde okumak isterdim." (Ö21)

Araştırmaya katılan yabancı uyruklu öğrencilerin bir kısmı ise (n = 9, %75) Türkiye'yi tercih etmelerinde TV, internet ve medya faktörünün etkili olduğu bir kısmının ise (n = 9, %75) tercihlerinde Türkiye sevgisinin etkili olduğunu ifade ettikleri görülmektedir.

"Türkiye'yi seçmeden önce çok araştırdım internetten ve TV'den takip ettim..." (Ö2).

"Ben Türkiye'yi Türk insanlarını ve Türkçe konuşmayı çok sevdiğim için o yüzden buraya geldim.." (Ö13).

"...Türkiye'yi çok seviyoruz biz, biz Türkiye ile bir tarihi paylaşıyoruz ve biz Türkiye hakkında okuduk yani okulda hem Suriye'de hem de Lübnan da çünkü biz Türkiye'yi çok seviyoruz..." (Ö11).

Diğer taraftan Araştırmaya katılan yabancı uyruklu öğrencilerden bir kısmının ise (n = 7, %28) eğitim faktörü, (n = 3, %12) daha önce Türkiye'de bulunma, (n = 3, %12) ekonomik anlamda ucuz bir ülke oluşu, (n = 4, %16) güvenli bir ülke oluşu ve (n = 1, %4) coğrafi yakınlıktan dolayı Türkiye'yi tercih ettiklerini ifade ettikleri görülmektedir.

"Eğitim için Türkiye'yi tercih etmemin sebebi Türkiye'de bilim daha yüksek daha iyi veriyorlar o yüzden bir de üniversiteler çok gelişmiş bizim ülkeden daha gelişmiş o yüzden burada okumaya geldim.." (Ö8).

"Türkiye'ye gelmeden önce zaten biliyordum bir kere önceden 6-7 sene önce Antalya'ya tatile gelmiştim. Zaten her şeyini bildiğimiz için geldiğimizde de bir sıkıntı olmadı." (Ö12)

"Tabi Türkmenistan'dan Rusya'ya geden çok anma orada parası yüksek. Türkiye Türkmenistan'dan biraz pahalı ama diğer ülkelerden iyi benim Rusçam da var oraya da gidebilirdim daha rahat okurdum ama pahalı." (Ö8)

"Suriye artık bitti yani gidemeyeceğiz oraya oradaki evlerimizin tamamı her şey bitti yani bütün hastaneleri, okulları patlattılar ben Bayırbucak Lazkiye'de yaşadım bütün hepsini almışlar yani Esad'ın ordusu tamamıyla almışlar bir şey kalmadı yani. Ne işimiz kaldı orada." (Ö5)

Yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye'ye gelmeden önce, Türkiye'ye ilişkin düşünceleri

Katılımcıların büyük çoğunluğunun (f=17; %68), Türkiye'ye gelmeden önce Türkiye'nin güzel, iyi, büyük ve mükemmel bir ülke olarak düşündüklerini ifade ettikleri görülmektedir. (Tablo 3).

Tablo 3. Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Türkiye'ye Gelmeden Önce, Türkiye İle İlgili Düşünceleri

Düşünceler	Katılımcı	f	%
Güvenli ve sakin bir ülke	Ö1, Ö9, Ö15	3	12
Tarihi ve Turistik bir ülke	Ö1, Ö2, Ö20, Ö12	4	16
Modern, adil ve özgürlükçü bir ülke	Ö3, Ö4, Ö5	3	12
Müslüman ve dindar bir ülke	Ö7, Ö8, Ö11, Ö14	4	16
Eğitimin kaliteli olduğu bir ülke	Ö5	1	4
misafirperver ve yardımsever bir ülke	Ö7, Ö23	2	8
Yemeklerin çok çeşitli ve güzel olduğu ülke	Ö9	1	4
Aynı millet, aynı din, aynı ırktan oluşan bir ülke	Ö12	1	4
Terörün olduğu, bombaların patladığı bir ülke	Ö18	1	4
Güzel, iyi, büyük ve mükemmel bir ülke	Ö5, Ö6, Ö7, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö19, Ö20, Ö21, Ö22, Ö24, Ö25, Ö1	17	68

Öğrencilerin Türkiye'ye gelmeden önce, Türkiye'nin güzel, iyi, büyük ve mükemmel bir ülke oluşuna yönelik düşüncelerinde daha önce Türkiye'de bulunan aile üyeleri ile arkadaşlarının etkili olduğu; TV, internet, Türk filmlerinin ve medyanın belirleyici olduğu dikkat çekmektedir.

"Türkiye'ye gelmeden önce Türkiye ile ilgili düşüncelerim iyiydi, aynı zamanda Sakarya ve Muğla'da okuyan arkadaşlarım var onlar da bana söylediler Türkiye iyi bir yer, büyük üniversiteler var. Türkiye'nin güzel yerleri var Konya, Ankara, İstanbul ve Antalya. gibi" (Ö6).

"Türkiye'yi daha önce biliyordum, büyük, güzel ve buraya gelenlerden herkesin sevdiğini falan düşünüyordum. Burada olan arkadaşlar buranın çok iyi olduğunu söylüyorlardı, onları da duyuşordum. Televizyondan dizileri falan da izliyordum, güzel, büyük ve iyi bir yer olarak düşünüyordum." (Ö21).

"Daha önce Türkiye'yi biliyordum. Filmlerini, dizilerini izliyordum, arkadaşlarım söylüyorlardı. Ailemin de Türkiye ilgili bilgileri vardı. Türkiye'ye gelince hayal ettiğim bir ülke gördüm" (Ö15).

Araştırmaya katılan Yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye'ye gelmeden önce 4'ü (%16), Türkiye'nin tarihi ve turistik bir ülke olduğunu ifade ederken bir kısmı 3'ü (%12) ise Türkiye'nin güvenli ve sakin bir ülke olduğunu ifade ettikleri görülmektedir.

"Türkiye'ye gelmeden önce Türkiye'yi turistik bir yer olarak biliyordum, tarihini biliyordum tarihi çok

sevdiğim için aslında sadece tarihi, konforlu ve turistik bir yer olduğunu biliyordum. Denizleri olduğunu biliyordum. Büyük şehirlerinden İstanbul, Aakara gibi yerleri biliyordum.” (Ö2)

“Burada da biraz sıkıntı var diye düşünüyordum ama burası Ukrayna gibi değil güvenli yani..” (Ö9).

“Türkiye’ye gelmeden önce öğrendiklerimle sakin bir yerdi ama bu son zamanki patlamalar mesala annem bunlardan sonra merak ediyor şimdi durumum hakkında nasıl ben burada kalıyorum diye. Ama Aksaray çok çok sakin bir yer.” (Ö1)

Yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye’ye gelmeden önce 3’ü (%12), Modern, adil ve özgürlükçü bir ülke olarak nitelendirirken, 4’ü (%16), Türkiye’yi Müslüman ve dindar bir ülke olarak bildiklerini, 2’si (%8) ise Türkiye’yi misafirperver ve yardımsever bir ülke olarak bildiklerini ifade ettikleri görülmektedir.

“Babam bize derdi ki eskiden Türkler Osmanlı halifesi olarak Yemen’e yerleşmişler yani iyi hükmettiler o yüzden babam yani onayladı yani tamam gidebilirsin dedi Türkiye’ye.” (Ö4).

“Türkiye’yi gelmeden önce Bursa, İstanbul, adana, mersin, Trabzon ve İzmir’i biliyordum ve çok modern güzel yerler, Türkiye aslında mükemmel bir yer ” (Ö5)

“Buraya gelmeden önce Türkiye ilgili iyi düşüncelerim vardı şimdi ise çok iyi oldu. Önceden siz bir şey hakkında düşünüyorsunuz o gerçekleşince o daha iyi oluyor. Biz adamları gördük onlar Müslüman bizim gibi, bizim adetlerimiz, geleneklerimiz çok yakındır. Davranışları kültürlü ve iyidir onun için beğenip seviyoruz.” (Ö14)

“İnsan burada çok temiz zaten ben Almanya’ya gitmek istemiyorum onlar Avrupa çünkü yani farklı ama Türkiye biz gibi. Adetlerimiz, yemeklerimiz her şeyimiz aynı. Bir tarih gibi aynı tarihi paylaşıyoruz, din Müslüman, burada ezan dinliyorum çok güzel.” (Ö11)

Araştırmaya katılan Yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye’ye gelmeden önce 1’i (%4), Türkiye’de yemeklerin çok çeşitli ve güzel olduğunu, 1’i (%4) ise Türkiye’nin Aynı millet, aynı din, aynı ırktan oluşan bir ülke olduğunu ifade ederken 1’inin (%4) ise Türkiye’yi terörün olduğu, bombaların patladığı bir ülke olarak bildiğini ifade ettikleri görülmektedir.

“ben biraz midesine düşkün bir insanım yemekler filan televizyonda gösteriyorlar çok güzel diyordum ama baktım ki güzel olan yalnız sadece ev yemekleri ve bu nedenle ben çok beğendim yemekleri” (Ö9).

“Türk halkının ülkesi olarak biliyordum. Aynı millet, aynı din, aynı ırktan oluşan bir ülke olarak biliyordum.” (Ö12)

“Aslında Türkiye’nin birçok sıkıntısı var işte terör gibi. Ve burada o korku ile yaşıyorsun Türkiye’de. Hatta bir yolcu olarak Ankara ya da İstanbul gibi yerlere gittiğinde belki bomba patlar korkusu ile yaşıyorsun.

Bunları ben buraya gelmeden önce herkes televizyondan, internetten herkes duyuyordu." (Ö18).

Öğrencilerin Türkiye'ye Geldikten Sonra, Türkiye'ye İlişkin Düşünceleri

Araştırmaya katılan Yabancı uyruklu öğrencilerin büyük bir kısmı Türkiye'ye geldikten sonra, Türkiye ile ilgili düşüncelerinde Türkiye'nin İyi, Büyük ve güzel bir ülke olduğunu düşündükleri ve ifadelerinde geldikleri yerlere göre Türkiye'nin daha modern, gelişmiş ve daha fazla imkanlara sahip olduğu ifade ettikleri görülmektedir.

Tablo 4. Yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye'ye geldikten sonra, Türkiye ile ilgili düşüncelerinde ne tür değişiklikler olduğuna ilişkin görüşleri

Düşünceler	Katılımcı	f	%
Yaşadığım şehir küçük ve eğlenmek için çok yer yok	Ö1, Ö6, Ö19, Ö20, Ö21, Ö24	6	24
Kütüphaneler yetersiz	Ö1	1	4
Türkiye'de bazı kötü insanlardan dolayı düşüncelerim kötü anlamda değişti	Ö2	1	4
Modern ve kısa giyinen bayanların az olduğu bir ülke	Ö3	1	4
Adil ve kanunların olduğu bir ülke	Ö5	1	4
Ekonomik ve ucuz bir ülke	Ö6	1	4
İyi, Büyük ve güzel bir ülke	Ö7, Ö4, Ö6, Ö8, Ö11, Ö13, Ö16, Ö22, Ö23	9	36
Havası, Tabiatı, ormanları güzel bir ülke	Ö7	1	4
Müslüman bir ülke	Ö8, Ö11, Ö14	3	12
Ekonomik anlamda pahalı bir ülke	Ö9	1	4
İnsanlara çok saygılı davranılmayan bir ülke	Ö10,	1	4
Eğitim için kaliteli bir ülke	Ö13	1	4
Türkçenin konuşulduğu bir ülke	Ö15	1	4
Çok güvenli olmayan ve Ulaşım sıkıntısı çekilen bir ülke	Ö17, Ö18	2	8
Yardımsever insanların olduğu bir ülke	Ö23	1	4
Yemekleri farklı bir ülke	Ö15, Ö25	2	8

Araştırmaya katılan Yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye'ye geldikten sonra 9'si (%36), Türkiye'nin İyi, Büyük ve güzel bir ülke olduğuna yönelik görüşleri şöyledir.

"Türkiye daha güzel bir yer mesela ben orada köyde yaşıyordum burada ise ben şehirlerde geziyorum şu an. Evler, yollar, lokantalar, dükkanlar falan. Mağazalar falan çok güzel geliyor." (Ö8).

"Türkiye büyük ve güzel bir ülke. Nevşehir, İstanbul, Aksaray'ında bazı yerlerini gezdim. Buralar çok güzel ve harika yerler hepsi de. Tabiat olarak da doğal havaları, ormanları...." (Ö7).

"İstanbul, Ankara gibi. Dizilerde Türkiye çok güzel, büyük, kalabalık bir ülke olarak gördüm. Benim için Türkiye'nin güzellikleri değişmedi aynı yani" (Ö22).

Diğer taraftan öğrencilerin büyük bir kısmı Türkiye'ye geldikten sonra, Türkiye ile ilgili düşüncelerinde Yaşadığı şehrin küçük olduğunu ve eğlenecek yerlerin olmadığını ifade ettikleri, öğrenimlerini sürdürdükleri şehrin TV ve internetten görmüş oldukları İstanbul, Ankara ve İzmir gibi olmadığını düşündükleri ve hayal kırıklığına uğradıklarını ifade ettikleri görülmektedir (f=6; %24).

"Buraya gelmeden önce Türkiye'yi biliyordum, ben Türkiye'de güzel bir şehir bekliyordum, Türkiye'den televizyonlarda İstanbul ve Ankara'yı görüyordum ve çok güzeldi. Aslında ben ilk buraya geldiğimde Aksaray'ı güzel bir şehir olarak bekliyordum ama öyle bir şey yok tabi." (Ö19).

"Benim Türkiye ile ilgili fikirlerim değişmedi güzel bir devlet ama Aksaray biraz küçük bir şehir, fazla böyle eğlenecek vakit geçirilecek bir yerler yok o yüzden azıcık da olsa fikirlerim değişti..." (Ö20).

Öte yandan Araştırmaya katılan Yabancı uyruklu öğrencilerin bir kısmının Türkiye'nin 3'ü (%12) Müslüman bir ülke olduğunu ve inançlarının geldikleri ülkeler ile olan benzerliğine dikkat çektikleri görülmektedir

"Biz adamları gördük onlar Müslüman bizim gibi, bizim adetlerimiz, geleneklerimiz çok yakındır. Davranışları kültürlü ve iyidir onun için beğenip seviyoruz." (Ö14)

"Çok araştırma yapmadım biz de Müslüman bir ülkeyiz Türkiye'de Müslüman bir ülke çok değişik bir şey yok." (Ö5)

Öğrencilerin bir kısmı Türkiye'ye geldikten sonra Türkiye'nin 2'si (%8) Çok güvenli olmayan ve Ulaşım sıkıntısı çekilen bir ülke olduğunu, 2'sinin (%8) Yemekleri farklı bir ülke olduğunu ve 1'i (%4) ise Yardımsever insanların olduğu bir ülke olduğunu ifade ettikleri görülmektedir.

"Mesela burada akşam 11'den sonra dolmuş yok, para çektiğiniz anda hemen bankamatik'in yanından uzaklaşmak lazım, Aksaray'da Tofaşçı dört kişi tarafından bıçakla tehdit edildim ben." (Ö17)

"Türkiye'de yemekler biraz değişik geldi, onda çok zorlandım." (Ö15)

"Türkiye'de insanlara iyi davranıyorlar, ihtiyacın varsa yardım ederler diye düşünüyordum. Ben önceden bu söylenenlere inanmıyordum daha önce söyleyen arkadaşalar ama onlar İstanbul, Ankara gibi yerlerde okuyorlar onlar söylüyorlardı işte Türkiye iyi diye ama buraya geldikten sonra kendim inandım. Burada kendi gözlerimle görünce inandım işte. Gören göz ile duyan kulak yanılmaz derler ya işte." (Ö23)

Öğrencilerin Türkiye'de Karşılaştıkları Olumsuz Tavrı ve Davranışlar

Araştırmaya katılan öğrencilerden 9'u (%36) yabancı olmalarından, 2'si (%8) fiziksel özelliklerinden dolayı, 2'si (%8) inancından dolayı, 2'si (%8) giyinişinden dolayı, 4'ü (%16) dilden dolayı, 4'ü ise (%16) Türkiye'de çalışmalarından dolayı farklı görüldüklerini belirtmişlerdir.

Öğrencilerin 11'i ise (%44) Türkiye'de herhangi bir olumsuz davranışla karşılaşmadıklarını ifade etmiştir. Konuya ilişkin öğrencilerin ifadeleri şöyledir:

Tablo 5. Öğrencilerin Türkiye'de herhangi bir olumsuz davranışla karşılaşma durumları

Sebebe	Katılımcı	f	%
Ayrımcılığa uğramadım	Ö1, Ö7, Ö11, Ö12, Ö13, Ö15, Ö21, Ö22, Ö23, Ö24, Ö25	11	44
Yabancı olmak	Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö8, Ö9, Ö10, Ö16	9	36
Giyiniş	Ö2, Ö19	2	8
Fiziksel özellikler	Ö3, Ö14	2	8
Dil	Ö4, Ö5, Ö17, Ö20	4	16
Çalışmak	Ö5, Ö8, Ö9, Ö10	4	16
Din	Ö17, Ö18	2	8

"Türkiye'de bana hiç ayrımcılık yapılmadı her şey çok iyi. İnsanlar burada çok iyi.." (Ö11).

"Burada bana ayrımcılık yapan kimseyle karşılaşmadım.." (Ö15).

"Türkiye'de ayrımcılıkla karşılaşmadım insanları falan öyle bir şey olmadı. İnsanlar burada iyi davranıyorlar, yardımseverler, ev sahibimiz de çok iyi bir insan...." (Ö21).

Öğrencilerden büyük bir kısmının Türkiye'de herhangi bir olumsuz bir tavırla karşılaşmadıklarını ve insanların yardımsever olduklarını ifade ederken bazı öğrencilerin ise yabancı olmalarından dolayı farklı algılandıklarını ifade ettikleri görülmektedir.

"Türkiye'de ayrımcılığa şöyle uğradım mesela herkes düşünebilir Türkler varken neden Azerileri arasınlar iş için çünkü sen onların ülkesindesin ben o kadar çok lokantaya numaramı koydum ki. Bu zamana kadar hiç kimse aramadı. Bence az da olsa ayrımcılık var.." (Ö10).

"Ben kendim Türkiye'de ayrımcılıkla karşılaşmadım ama insanlar bazı ülkelere göre ayrımcılık yapıyorlar, onu gördüm. Mesela lokantada çalışırken garajın personelleri geliyordu önce nerelisin falan Suriyeliminsin diye kötü bir şekilde soruyorlar ben de söylüyordum Suriyeli olsam ne yapacaksın, beni mi döveceksin, kötü bir davranış mı yapacaksın, Türkmenistanlı deyince ooh tamam bizimsin diyorlar yani bana ayrımcılık yapmıyorlar ama ben Suriyeli olsam bana ayrımcılık yaparlardı. Ama bazı ülkelere ayrımcılık yapıyorlarmış.." (Ö8).

Bazı öğrencilerin giyinişinden dolayı ayrımcılığa uğradıklarını, Türkiye'de bazı insanların davranışlarıyla kendilerine yabancı olduklarını hissettirdiğini ve özellikle kısa giyinen bayanlara karşı insanların burada farklı ve tuhaf davrandıklarını ifade ettikleri görülmektedir.

"Türkler beni gördüklerinde yabancı olmamdan dolayı daha çok şaşırıyorlar. Herkes böyle giyindiğim için bana bakıyor ben burada yabancıyım o yüzden ben de yabancı olarak davranıyorum mesela Kırgızistan'da öyle değilim. Şaşkın şaşkın bakışlardan, bu yabancı kim niye gelmiş gibi bakışlardan rahatsız oluyorum.." (Ö2)

“Azeri olmamdan değil de giyimimde biraz sıkıntı yapıyorlar, kısa giyinmenin olmayacağını söylüyorlar. Mesela kısa giyinip dışarı gezmeye çıktığımızda yoldan geçen insanlar çok garip bakıyorlar. Birlerine işaret ederek bizi gösteriyorlar falan.” (Ö19)

Aynı zamanda öğrencilerden bir kısmı fiziksel özelliklerimden dolayı ayrımcılığa uğradıklarına yönelik ifadelerinde saç ve sakal tarzları ve bazılarının ise çekik gözlü olmalarından dolayı farklı algılandıklarına yönelik ifadeleri dikkat çekmektedir.

“Genelde Afgan olduğum içi ayrımcılıkla karşılaşmadım ama ilk geldiğim de sakalım biraz uzundu öyle bir sıkıntı ile karşılaştım bazı insanlar bana farklı gözle baktılar işte bazı yerlerde böyle bilinçsiz insanlar oluyor. Ondan sonra ben anladım ki böyle bir sıkıntı genelde yok bir iki kişi de bilgi yoksa böyle olabilir. Ondan sonra kestim sakallarımı.” (Ö14).

“Arkadaşlarımızla dışarıya çıktığımızda bize Japon musunuz diyorlar biraz gözlerimiz çekik olduğu için. Siz ne yapıyorsunuz burada ama tabi Türkmenistan’ı bilmiyorlar onlar. Ama ben onları boş veriyorum. Yurtta yabancı olduğumuz için yalnız olduğumuzda laf atıyorlar, ezmeye çalışıyorlar.” (Ö3)

Öğrencilerin bir kısmı ise dininden ve inancından dolayı farklı algılandıkları, Müslümanların kendi dinlerinden olmayanlara karşı önyargılı davrandıkları ve başka dinlere özgü günlerin, bayramların hoş karşılanmadığı ve kendi bayramlarını kutlamaya yönelik ortam ve mekan bulamadıklarını ifade ettikleri görülmektedir.

“Türkiye’de ayrımcılıkla karşılaştım bazen din problemi, sünni-şii sıkıntısı çektim. İnsanlar bunlardan dolayı kötü davranmadılar da ne öylesiniz neden böylesiniz dediler. Din anlamına bazı kişiler ayrımcı davranıyorlar.” (Ö17)

“Türkiye’de azeri olarak değil de din olarak karşılaştım masala Aksaray’da bir insan Hristiyan ise o Müslüman olmadığı için ona ayrımcılık yapıyorlar. Din olarak dışlıyorlar. Burada Hristiyan bayramı olduğu için yılbaşı kutlanmıyor bu sıkıntı var atıyorum ben 31 aralıkta Aksaray’da kaldım yılbaşının kutlanması için bir mekan bile bulamadık, böyle bir organizasyon yoktu mecburen 31 aralıkta sınaolardan sonra yılbaşını kutlamak için kendi memleketime gittim mecburen.” (Ö18)

Öğrencilerin bir kısmı ise dil bilmemekten dolayı farklı algılandığı, dil bilememenin ve Türkçeye tam hakim olmamaya dayalı şiveli konuşmaların yabancı olduklarına bir işaret olarak algılandığı ve ilk dönemler bazı öğrencilerin buna dayalı zorluklarla karşılaştığını ifade ettikleri görülmektedir.

“Biz Aksaray’da çok geç saatte dışarı çıkmıyoruz, bazen çıktığımızda bize tuhaf bakıyor birileri belki sarhoş belki bilmem ne konuşuyor işte biz ona diyoruz ki biz Türkçe bilmiyoruz falan ama bizi dinlemiyor ben çok Türkçe konuşmadığım için duygulanıyor insan ya bu insan benden ne istiyor diyor. Tabi benim arkadaşım

da çok şey bilmiyor bana diyor ne diyor ben de bir şey demiyor diyorum dışarı çıkmaktan korkuyoruz kimse bizi anlamıyor diye.” (Ö4).

“ilk geldiğimde farklı davranıyorlardı konuşma tarzından falan neredesin, hangi devlettensin diye soruyorlardı. Ama sonra son iki üç ay içerisinde bana diyorlar hangi bölgedensin. Yani şuan farklanmıyorum. Sadece konuşma tarzımdan dolayı ilk önce ayrımcılıkla karşılaştım.” (Ö20)

Öğrencilerin bir kısmı ise çalışmaktan, yabancılara iş verilmemesinden, çalışmalarına karşılık diğer çalışanlara maaşlarının eşit dağıtılmamasından ve yapılan alışverişlerde yabancılara çifte standart uygulanmasından dolayı zorluklarla karşılaştıklarını ifade ettikleri görülmektedir.

“Türkiye’de şöyle bir zorlukla karşılaştım mesala herkes düşünebilir Türkler varken neden Azerileri arasın çünkü sen onların ülkesindesin ben o kadar çok lokantaya numaramı koydum ki. Bu zamana kadar hiç kimse aramadı. Bence az da olsa ayrımcılık var.” (Ö10)

“Misal çarşıda falan oluyor Azeri arkadaşlar iş bulmakta zorlanıyorlar ondan ilave iş bulsalar da normal işçi maaşı alamıyorlar bazen. İşveren ucuza getirmeye çalışıyor işi. Bazen oluyor firma dükkanlarından değil farklı bir pazardan almak istersen fiyatlarda bir yükselme yaşıyorsun” (Ö9).

Tablo 6. Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Bundan Sonraki Yaşantılarını Türkiye’de Devam Ettirme Durumları

Düşünceler	Katılımcı	f	%
Vatandaşlık verilirse kalırım	Ö1, Ö3, Ö4, Ö5, Ö8, Ö11, Ö16, Ö18, Ö20	9	36
Vatandaşlık verilirse bilmiyorum kararsızım	Ö2, Ö17, Ö19	3	12
Çift vatandaşlık verilirse kabul edebilirim	Ö6, Ö7, Ö10, Ö21, Ö23	5	20
Vatandaşlık verilse de kabul etmem	Ö9, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö22, Ö24,	7	28

Araştırmaya katılan öğrencilerin 9’u (%36) Türkiye’nin vatandaşlık vermesi durumunda, bundan sonraki hayatlarını Türkiye’de geçirmek istediklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin Türkiye’ye ilişkin olumlu bir yaklaşım içerisinde oldukları görülmektedir.

“Türkiye bana vatandaşlık verse ve bu şansım olsa belki kalırdım. Kalırdım ve çalışmak isterdim. Türkmenistan’da Türkmen değilsen iş bulabilmen çok zor. Mesala benim annemim diploması muhasebe ama ona rağmen Türkmen olmadığı ona iş vermiyorlar. Annem tatar olduğu için ona iş vermiyorlar. Eğer burada ben çalışırsam anneme ben çok yardım ederdim.” (Ö1).

“Türkiye beni vatandaş olarak kabul etse memnuniyetle kalırdım, çalışırdım. Türkmenistan’a gider gelirdim tabi annem babam orda çünkü. Burayı çok sevdim o yüzden burada kalmak isterdim..” (Ö3).

Araştırmaya katılan Yabancı uyruklu öğrencilerin büyük bir kısmı Vatandaşlık verilirse kalabileceklerini ifade etmişlerdir. Böyle düşünmelerinde Türkiye’de iş olanaklarının fazlalığı,

Türkiye’de işe alımların daha adil ve liyakate dayalı olduğu, ayrımcılık yapılmaması ve Türkiye’ye karşı beslenen sevginin de etkili olduğu görülmektedir.

Bununla beraber öğrencilerin 7’i (%28) kendi ülkelerine ve memleketlerinde yaşama ve çalışma istekleri ve ailevi faktörlere bağlı olarak vatandaşlık verilse de kabul etmeyeceklerini ifade ettikleri görülürken, öğrencilerin 5’i (%20) hem kendi ülkeleri ile hem de Türkiye ile bağlantılarını koparmadan her iki ülkede de yaşamak ve çalışmak istediklerini ve bu nedenle Çifte vatandaşlık verilirse kabul edebileceklerini ifade ettikleri, öğrencilerin 3’ü (%12) ise vatandaşlık verilmesine yönelik kararsızım cevabını verdikleri görülmektedir.

“Türkiye bana vatandaşlık verse de ben burada kalmak istemiyorum. Kendi ülkeme, memleketime dönmek isterim ve orada çalışmak isterim burada değil. Orada ailem olduğu için. Ailem burada kalmamı istese de gider orada yaşarım.” (Ö22)

“Türkiye beni kabul ederse burada yaşamayı burada çalışmayı çok istiyorum. Annemlerde söylüyor orada okulunu bitirip orada kal diye ama ben iki vatandaşlığı da almak istiyorum hem burada yaşamak istiyorum hem de Türkmenistan’da.” (Ö7)

“Türkiye beni vatandaş olarak kabul etse kalabilir miyim düşünmem lazım. Azerbaycan’a dönmeyi düşünüyorum ama burada iyi giderse burada çalışabilirim.” (Ö17)

Tartışma ve Sonuç

Araştırmaya katılan yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye’yi tercih etmelerinde en önemli sebebin geldikleri ülke ile Türkiye arasında aynı din, dil ve kültür özelliklerinin benzerliğine yönelik ifadeler olduğu görülmektedir. Türkiye’ye gelen yabancı uyruklu öğrencilerin genelde Türk Cumhuriyetleri, Türk ve Akraha topluluklarından gelmeleri, bu ülkeler ve topluluklarla ezeli bir dostluğun sağlanmasında eğitime önemli bir misyon yüklediği görülmektedir. Türkiye’nin eğitimde başlattığı bu işbirliği hem ortak tarihsel ve kültürel özelliklerle yoğrulmuş bireylerin yetiştirilmesine hem de bu ülke ve toplulukların batıya açılmalarını hızlandırmıştır (Kavak ve Başkan, 2001). Öte yandan bu araştırmada da tespit edildiği gibi araştırmalara katılan Türk Cumhuriyetleri ve akraha topluluklarından gelen öğrencilerin ifadelerinde geçmişe dayalı, dil ve kültürel benzerlikler, kültürel işbirliği, dini ve siyasi birlikteliklerin varlığına yönelik ifadelerin yer alması bu öğrencilerin Türkiye’ye kolay uyum sağlamalarına ön ayak olduğu görülmektedir. (Özçetin, 2013; Annaberdiyev, 2006; Allaberdiyev, 2007; Ertürk ve ark, 2004; Şen, 2008).

Öğrencilerin Türkiye’yi tercih nedenleri ve Türkiye’ye gelmeden önce Türkiye ile ilgili düşüncelerinde Aile ve arkadaş faktörü, TV, internet ve medya faktörü, Türkiye’ye yönelik kendi

ülkelerinde beslenen sevgi ve Türkiye'nin güzel, iyi, büyük ve mükemmel bir ülke olduğuna yönelik ifadelerin dikkat çektiği görülürken; Öğrencilerin küçük bir kısmının ise tercih nedenlerinde ve Türkiye ile ilgili düşüncelerinde eğitim faktörüne bağlı olarak bilimin ve üniversitelerin daha gelişkin oluşu, daha önce turizm ve başka nedenlere bağlı olarak Türkiye'de bulunma, diğer ülkelere nazaran yaşanabilir ve ucuz bir ülke oluşu ve savaş faktörüne bağlı olarak ülkemize gelen öğrencilerin Türkiye'yi daha güvenilir bir ülke olarak bulmalarına yönelik ifadelerinin ön planda olduğu görülmektedir. Bunlara dayalı olarak yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye'yi tercih etmelerinde en önemli nedenlerin; Eğitim kalitesi, Dini Yakınlık, Kültürel Yakınlık, Aile Tavsiyesi, Bilimsel başarılar, Türkiye'nin Konumu, Türk Tanıdıklar, Arkadaş Tavsiyesi, Coğrafi Yakınlık, Burs imkânı, Hayat pahalılığının olmaması ve Türk diplomalarıyla Ülkelerinde iş bulma kolaylığı vb. nedenler olduğu görülmektedir (Savaşan, Yardımcıoğlu ve Beşe, 2015).

Katılımcıların büyük bir kısmının Türkiye'ye geldikten sonra, Türkiye ile ilgili düşüncelerinde Türkiye'nin İyi, Büyük ve güzel bir ülke olduğunu düşündükleri ve ifadelerinde Türkiye'nin daha modern ve gelişmiş bir ülke olduğunu sıklıkla kullandıkları görülmektedir. Uluslararası öğrenci hareketliliğinin önemli bir sektöre dönüştüğü günümüzde gelişmiş ülkeler başta olmak üzere pek çok ülke bu öğrenci hareketliliğinden pay alma yarışına girmiştir. OECD verilerine göre 1975 yılında 800 bin civarında olan uluslararası öğrenci sayısı, 2000-2012 yılları arasında yüzde 115 artış ile 2,1 milyondan 4,5 milyona ulaşmıştır. Bu rakamın 2020 yılında 8 milyona çıkması beklenmektedir. (T.C. Kalkınma Bakanlığı, 2014).

Üniversiteye yeni başlayan ve özellikle de üniversite eğitimine farklı bir ülkede başlayan öğrencilerin, geldikleri ülkenin kültürüne, eğitim sistemine, yaşadıkları kente, üniversite ve barındıkları yerlerdeki çevreye ve karşılaştıkları kişilere uyum sağlamakta zorlanabilecekleri düşünülmektedir (Özçetin, 2013). Yabancı uyruklu üniversite öğrencilerinin Türkiye'de öğrenim gördükleri sırada yaşadıkları sorunların, Türkçeyi kullanabilme ve telaffuzdaki sıkıntılar, kültürel ve kent yaşamına adaptasyon, eğitim- öğretime yönelik problemler, beslenme ve barınma, ekonomik sorunlar, sosyal ve kültürel problemler, iklime uyum, yeterli danışmanlık ve destek hizmeti bulamama gibi sorunlar olduğu görülmektedir (Traş ve Güngör, 2011; Otrar ve diğ. 2002; Aydın, 1995; Çağlar, 1999).

Yabancı uyruklu öğrencilerden çok büyük bir kısmı Türkiye'de herhangi bir olumsuz bir durumla karşılaşmadıklarını ifade ettikleri görülmektedir. Yabancı uyruklu öğrencilerin ayrımcılığa uğradıklarını hissetmelerinde veya kendilerine ön yargılı davranıldığını düşünmelerinde en önemli etkenin eğitim amacıyla gittikleri ülkenin kendilerine olan kültürel ve coğrafik uzaklığı ya da yakınlığı olduğu ifade edilmektedir (Pedersen, 1991; Sodowsky ve Plake, 1992). Bu araştırmadaki bulguları da doğrulayıcı şekilde Türk Cumhuriyetleri'nden gelen öğrencilerin Türkiye'de öğrenim

görmelerinde belirleyici nedenin tarihsel ve kültürel bağlar olduğu ve bu nedenin öğrencilerin büyük oranda birtakım zorluklarla karşılaşmadıklarına yönelik ifadeleri doğruladığı görülmektedir (Ertürk, Beşirli ve Dursun, 2004; Karaoğlu, 2007; Şen, 2008). Yabancı uyruklu öğrencilerin dışlanmadıklarına yönelik ifadelerinde belirleyici etkenin bu öğrencilerin birçoğunun Türk Cumhuriyetleri ve Akraha topluluklarından gelmeleri ve Türkiye Cumhuriyeti'ni öncelikle Türk Devletler Topluluğu veya Müslüman Devletler Topluluğunun bir parçası olarak algılamalarına bağlanabilir (Behar, 1995 Akt: Şeker, Akman, 2015; Karaoğlu, 2007; Kıroğlu, Kesten, Elma, 2010).

Ayrıca öğrencilerden çok küçük bir kısmının ise yabancı olmalarından, giyinişlerinden, fiziksel özelliklerinden, din ve inançlarından, dil bilmemelerinden ve Türkiye'de çalışmalarından dolayı zorluklarla karşılaştıklarını ifade ettikleri görülmektedir. İnsanlar ülkelerinden uzak yerlerde kendilerinden farklı dil, görünüm, inanç, beslenme şekline bağlı olarak farklı insanlarla karşılaşmakta ve bu insanların zaman ve mekânı nasıl kullandıkları, dünyayı ve yaşamı nasıl algıladıklarını gözleme fırsatı bulmaktadır (Gülнар ve Balcı, 2010). Yabancı uyruklu öğrencilerin dezavantajlı bir grup olarak değerlendirilmesinde köklü bir yaşam değişimi, kültürel uzaklık ve dil problemlerinin etkili olduğu görülmektedir (Galchenko ve Van de Vijver, 2007; Lin ve Yi, 1997; Zheng ve Berry, 1991).

Yabancı uyruklu öğrencilerin dünyadaki ve Türkiye'deki bu hareketliliği dil ve eğitime ilişkin sorunların yanı sıra pek çok sosyo-kültürel ve ekonomik sorunun da yaşanmasına neden olmuştur. Yabancı uyruklu öğrencilerin yaşadıkları problemlere yönelik yapılan çalışmalarda bu öğrencilerin sıklıkla yalnızlık, uyumsuzluk, çekingenlik, kültürel şok ve psikolojik sorunlar yaşadıkları tespit edilmiştir. (Biggs, 1999; Furnham, 1997; Lewins, 1990; Tomich ve ark., 2000; Yang, 2006). Kültürel farklılıkların ve evden uzakta olmanın yabancı uyruklu öğrenciler için önemli stres kaynakları arasında olduğu unutulmamalıdır (Mori, 2000; Wilkelman, 1994 ve Sandhu, 1995).

Yabancı uyruklu öğrencilerin büyük bir kısmının Vatandaşlık verilmesi durumunda kalabileceğini ifade ettiği görülmektedir. Buna bağlı olarak araştırmada yabancı uyruklu öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun kendi tercihleri ile ülkemize geldikleri, aldıkları eğitimden memnun oldukları, ülkemizde çok fazla sorunla karşılaşmadıklarını ifade ettikleri görülmektedir. Ayrıca yabancı uyruklu öğrencilerin büyük çoğunluğunun öğrenim hayatlarından sonra da Türkiye'de kalmak istekleri ve vatandaş olmaya yönelik talepleri olduğu görülmektedir. Öğrenci ifadeleri ile öğrencilerin büyük bir çoğunluğunda sosyalleşme süreçlerinin olumlu yönde geliştiği, Türkiye'yi severek öğrenimlerini sürdürdükleri ve kişiler arası ilişkileri ve iletişimlerinin olumlu olduğu doğrulanmaktadır (Özçetin, 2013; Traş ve Güngör, 2011).

Yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye ile ilgili olumlu ve olumsuz düşüncelerinde ise Türkiye'nin daha modern, gelişmiş ve güçlü bir ülke olduğu, Türkiye'de Eğitimin kaliteli olduğu

sıklıkla ifade ettikleri görülmektedir. Araştırmanın bu sonuçları büyük oranda Kiroğlu, Kesten ve Elma (2010) yaptıkları yabancı uyruklu öğrencilerin sosyo- kültürel ve ekonomik sorunlarına yönelik araştırmalarındaki yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye’de önyargı ve dışlanma ile karşılaşmadıklarını, gelenek-görenek ve giyim konularında sorun yaşamadıkları ifadelerini doğrulamaktadır.

Ayrıca öğrencilerin çok küçük bir kısmının ise hayat şartlarının pahalılığı, modernliğin, özgürlüğün, hoşgörünün olmayışı, kötü ve saygısız davranışların yer almasına yönelik ifadelerin olduğu görülmektedir. Türkiye’de öğrenim amaçlı bulunan yabancı uyruklu öğrencilerin, uyum ve iletişim problemleri, ailelerine duydukları özlem, ekonomik yetersizlik, farklı kültürel değerlerle karşılaşmış olmalarından kaynaklı sosyolojik ve/veya psikolojik sorunlar ile barınmaya yönelik sorunlar olduğu görülmektedir. (Çöllü ve Öztürk, 2010; Koç, Avşaroğlu ve Sezer 2004; Soyutürk, 2000; Batlaş ve Steptoe, 2000; Karaoğlu, 2007) Öğrencilerin geldikleri ülkelerin ve Türkiye’nin ekonomik koşullarına bağlı olarak yaşadıkları ekonomik sıkıntıların önemli bir stres kaynağı olduğu görülmektedir. Bu sıkıntıların öğrencilerin ders materyali temininden sağlıklı beslenmelerine kadar pek çok konuyu etkilediği saptanmıştır (Soyutürk, 2000; Kiroğlu, Kesten, Elma, 2010; Güçlü, 1996; Çağlar, 1999). Yabancı uyruklu öğrencilerin sorunlarıyla ilgili yapılan çalışmalarda en çok ifade edilen sorun kaynağının ekonomik olduğu görülmektedir. Bu sorunun sadece Türkiye’de öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilere özgü bir sorun olmadığı, farklı ülkelerde yapılan çalışmalarda da benzer sonuçlara ulaşıldığı görülmüştür (Munoz ve Munoz, 2000; Taub ve Komives, 1998). Bu çalışmada ise yabancı uyruklu öğrencilerin ekonomik kaynaklarının sadece aileleri olduğu ve aileleri tarafından gönderilen paranın yetersiz kaldığı görülmektedir.

Farklı bir ülkeye ve kültüre sonradan dahil olan insanların kültürel uyum, etnik süreklilik, arkadaşlık ve eğlence gibi çeşitli ihtiyaçlarını karşılama noktasında sıkıntı yaşadıkları ve buna bağlı olarak baskıdan uzak bir araç olarak kitle iletişim araçlarına yöneldikleri ve kendilerini toplumdan izole ettikleri görülmektedir. Çok çeşitli ülkelerden yükseköğrenim görmek üzere ülkemize gelen öğrencilerin Türkiye’deki şartlara kısa sürede uyum sağlayabilmeleri kolay olmamaktadır. Elde ettikleri eğitim öğretim imkânından en iyi şekilde yararlanabilmeleri, toplumun sosyo-kültürel ortamına alışmalarına ve buna bağlı olarak yaşanan zorlukların ortadan kaldırılması yönündeki gayret ve çabalara bağlı olduğu ifade edilmektedir. Bu nedenle bu doğrultuda yapılacak çalışmaların gelecekte daha da önem kazanacağı öngörülmektedir (Allaberdiyev, 2007).

Kaynakça

Adıgüzel, M. S. (1994). *Türkmen öğrencilerinin Türkiye Türkçesi öğrenim problemleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

- Açıkalin, A., Demirel, Ö. ve Önsoy, R. (1996). *Türkiye’de yükseköğrenim gören Türk cumhuriyetleri öğrencilerinin sorunları*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Allaberdiyev, P. (2007). *Türk cumhuriyetlerinden Türkiye’ye yüksek öğrenim görmeye gelen öğrencilerin uyum düzeylerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Annaberdiyev, D. (2006). *Türkiye’de eğitim gören Türk cumhuriyetleri ve Türk üniversite öğrencilerinin psikolojik yardım arama tutumları, psikolojik ihtiyaçları ve psikolojik uyumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, İzmir.
- Aydın, B. (1995). *Azerbaycan’dan Türkiye’ye eğitim amacıyla gelen öğrencilerin dil-kültür-sosyal problemleri ve çözüm teklifleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Batlaş, Z., ve Steptoe, A. (2000). Migration, culture conflict and psychological well-being among Turkish-British married couples. *Ethnicity & Health*, 5, 173-180.
- Bektaş, D. (2008), Counselling International Students in Turkish Universities: Current Status and Recommendations, *International Journal for the Advancement of Counselling*, 30(4), 268–278.
- Biggs, J. (1999). *Teaching international students: Teaching for quality learning at university*. England: SRHE and Open University Press.
- Bogdan, R., ve Biklen, S. K. (2012). *Qualitative research for education: An introduction to theories and methods* (6th ed.). London: Pearson Education.
- Bohm, A., Davis, T., Meares, D., ve Pearce, D. (2002). *Global student mobility 2025: Forecasts of the global demand for higher education*. Paper presented at the 16th Australian International Education Conference, Hobart, Tasmania.
- Cresswell, J. (2012). *Educational research*. Boston: Pearson Education.
- Currie, J., De Angelis, R., De Boer, H., Huisman, J., ve Lacotte, C. (2003). *Globalizing practices and university responses*. London: Praeger.
- Çağlar, A. (1999). Türk üniversitelerinde öğrenim gören Türk cumhuriyetleri ve akraba toplulukları öğrencilerinin sorunları. *TODAIE Amme İdaresi Dergisi*, 32 (4), 133-169.
- Çakır, S. G. (2014), Ego identity status and psychological well-being among Turkish emerging adults, *Identity*, 14(3), 230-239.
- Çöllü, E. F. ve Öztürk, Y. E. (2010). Türk cumhuriyetleri, Türk ve akraba topluluklarından Türkiye’ye yükseköğrenim görmek amacıyla gelen öğrencilerin uyum ve iletişim sorunları (Konya Selçuk Üniversitesi Örneği). *Journal of Azerbaijani Studies*, 223-239.

- Dağışan, D. (1994). *Orta Asya Türk Cumhuriyetleri'nden (Azerbaycan-Özbekistan-Kazakistan) gelen öğrencilerin Türkiye Türkçesine intibakta karşılaştıkları güçlükler*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- de Wit, H. (2002). *Internationalization of higher education in the United States of America and Europe: A historical, comparative and conceptual analysis*. Westport, CT: Greenwood.
- Elo, S., ve Kyngäs, H. (2007). The qualitative content analysis process. *Journal of Advanced Nursing*, 62(1), 107-115.
- Ercan, L. (2001). Yabancı uyruklu ve Türk üniversite öğrencilerine ait sorunların bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 165-173.
- Ertürk, Y. E., Beşirli H. ve Dursun, T. (2004). *Türk cumhuriyetleri öğrencilerinin Türk dünyasına bakışları*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Furnham, A. (1997). The experience of being an overseas student. İçinde McNamara, D. and Harris, R. (Eds), *Overseas students in the higher education*. London: Routledge.
- Garabaye, B. (2000). *Türkiye'de yükseköğrenim gören Türk cumhuriyetleri öğrencilerinin uyum sorunları ve Türkiye ve Türklere ilişkin kalıp yargılar*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Niğde.
- Güçlü, N. (1996). Yabancı öğrencilerin uyum problemleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12, 101-110.
- Gülner B. ve Balcı Ş. (2010). Televizyon izleme motivasyonları ve kültürleşme: yabancı uyruklu üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma, *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırma Dergisi*. 28, 447-483.
- Hechanova-Alampay, R., Beehr, T. A., Christiansen, N. D. ve Van Horn, R. K. (2002), Adjustment and strain among domestic and international student sojourners a longitudinal study, *School Psychology International*, 23(4), 458-474
- Karaoğlu, F. (2007). *Yabancı uyruklu öğrencilerde uyuma davranışı: TÖMER örneği*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Kashima, E. S. ve Evelyn L. (2006), International students' acculturation: effects of international, conational, and local ties and need for closure. *International Journal of Intercultural Relations* 30, 471-485.
- Kavak, Y. ve Başkan, G. A. (2001). Türkiye'nin Türk cumhuriyetleri, Türk ve akraba topluluklarına yönelik eğitim politika ve uygulamaları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 92 - 103.

- Kılıçlar, A., Sarı, Y. ve Seçilmiş, C. (2012), Türk dünyasından gelen öğrencilerin yaşadıkları sorunların akademik başarılarına etkisi: turizm öğrencileri örneği, *Bilig-Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, 61, 157-172.
- Kıroğlu, K., Kesten, A. ve Elma, C. (2010), Türkiye’de öğrenim gören yabancı uyruklu lisans öğrencilerinin sosyo-kültürel ve ekonomik sorunları, *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6 (2). 26- 39.
- Koç, M., Avşaroğlu, S., ve Sezer, A., (2004). Üniversite öğrencilerinin akademik başarıları ile problem alanları arasındaki ilişki, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 11, 483-498.
- Lewins, H. (1990). Living needs. İçinde Kinnell, M. (Ed.), *The learning experiences of overseas students*. Buckingham: Open University Press.
- Lin, J. G., ve Yi, J. K. (1997). Asian international student’s adjustment: issues and program suggestions, *College Student Journal*, 31(4), 473–479.
- MEB. (2015-16). *Millî eğitim istatistikleri örgün eğitim*. 10/07/2016. https://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2016_03/30044345_meb_istatistikleri_orgun_egitim_2015_2016.pdf. veri tabanından erişilmiştir.
- Miles, M. B., ve Huberman, A. M. (1994). *An expanded sourcebook qualitative data analysis* (2nd ed.). California: Sage.
- Mori, S. (2000). Addressing the mental health concerns of international students. *Journal of Counseling and Development*, 78 (2), 137-143.
- Munoz, M. S., ve Munoz, M. A. (2000). *Needs assessment in higher education environment: International student programs*. Louisville, Kentucky: University of Louisville.
- Newton, P. L. (2007). *Northeastern Saskatchewan Aboriginal students’ perceptions of their distance education experiences and the relationship to their aboriginal culture*. Master’s thesis, Athabasca University, Kanada. Retrieved from http://auspace.athabascau.ca/bitstream/2149/1348/1/MDE_NewtonPatThesis.pdf
- OECD (2008). *Education at a glance 2008*. [Online] Retrieved on 10-July-2016, at URL: http://www.oecd.org/document/9/0,3343,en_2649_39263238_41266761_1_1_1_1,00.html. tabanından erişilmiştir.
- OECD (2014). *Education at a Glance 2014 Highlights*. [Online] Retrieved on 10-July-2016, at [URL:http://www.oecd.org/document/9/0,3343,en_2649_39263238_41266761_1_1_1_1,00.html](http://www.oecd.org/document/9/0,3343,en_2649_39263238_41266761_1_1_1_1,00.html). tabanından erişilmiştir.

- Otrar, M., Ekşi, H., Dilmaç, B. ve Şirin, A. (2002). Türkiye’de öğrenim gören Türk ve akraba topluluk öğrencilerinin stres kaynakları, başa çıkma tarzları ile ruh sağlığı arasındaki ilişki üzerine bir araştırma. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 2 (2), 473-506.
- Özçetin, S. (2013). *Yükseköğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sosyal Uyumlarını Etkileyen Etmenler*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Pedersen, P. B. (1991). Counseling international students. *Counseling Psychologist*, 19, 10-58.
- Savaşan, F., Yardımcıoğlu, F., ve Beşe, F., (2015). *Yabancı uyruklu lisans ve lisansüstü öğrencilerin sosyo-ekonomik problemleri: Sakarya üniversitesi örneği*, Conference: International Students Symposium, At İstanbul, Volume: 1.
- Soyutürk, M. (2000). *Balkan ülkelerinden eğitim-öğretim için gelen öğrencilerin (Batı Trakya örneği) sosyal yapıya uyumları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Sodowsky, G. R., ve Plake, B. S. (1992). A study of acculturation differences among international people and suggestions for sensitivity to within-group differences. *Journal of Counseling and Development*, 71, 53-59.
- Stemler, S. (2001). An overview of content analysis. *Practical Assessment, Research & Evaluation*, 7(17), 137- 146.
- Şeker, B. D., ve Akman, E. (2015). Farklı ülkelerden üniversite öğrencilerinin psikolojik iyi olma ve yaşam doyumları üzerine bir araştırma, *Cbü Sosyal Bilimler Dergisi*, 13 (1), 106-119.
- Şen, H. A. (2008). *Türkiye’de öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin eğitim ortamındaki iletişim deneyimlerine ilişkin görüşlerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Taub, D. J., ve Komives, S. R. (1998). A comprehensive graduate orientation program: Practicing what we preach. *Journal of College Student Development*, 39 (4), 394-398.
- T.C. Kalkınma Bakanlığı. (2015). *Yükseköğretimin uluslararasılaşma çerçevesinde Türk üniversitelerinin uluslararası öğrenciler için çekim merkezi haline getirilmesi*. (Araştırma Projesi), Ankara: Kalkınma Araştırmaları Merkezi.
- Tomich, P., McWhirter, J. J., ve King, W. E. (2000). International student adaptation: Critical variables. *International Education*, 29 (2), 37-46.
- Traş, Z., ve Güngör H. C. (2011). Avrupa ülkelerinden gelen Türk asıllı üniversite öğrencilerinin sosyal destek ve sosyal bağlılıkları üzerine nitel bir araştırma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 25, 261-271.
- Wilkelman, M.(1994). Cultural shock and adaptation. *Journal of Counseling and Development*, 76(2), 121-126.

- Wolcott, H. F. (1990). On seeking-and rejecting-validity in qualitative research. İçinde E. W. Eisner, & A. Peshkin (Eds.), *Qualitative inquiry in education the continuing debate* (pp. 121-152). New York: Teachers Collage Press.
- Woodside, A. (2010). *Case study research: theory, methods, practice*. Bingley: Emerald Group Publishing Limited.
- Yang, H. (2006). *Understanding experiences of being a Chinese overseas student in the United Kingdom: Learning, culture and identity*. In "Ways of knowledge and doing", Student Conference, University of Birmingham.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Zheng, X. ve Berry, J. W. (1991), Psychological adaptation of chinese sojourners in Canada, *International Journal of Psychology*, 26(4), 451-470.

Turkey In The Eyes Of Foreign University Students

Rapid changes are observed in the field of education as well as in other fields in the globalizing world. As a result of this change, the common market understanding that emerges in each area also presents itself in the field of education. An important part of this education market is foreign student circulation (Kıroğlu, Kesten and Elma, 2010). This circulation leads to a series of problems and requires to approach with a different perspective on exchange program students' problems that they are experiencing and will live in the future. It can be said that this obligation is also valid for Turkey. International students from different parts of the world come to Turkey to get better education and work experience. In addition, the number of international students coming to Turkey is increasing every year (Bektaş, 2008). It should not be forgotten that international students in Turkey have psychological, social and economic problems as well as education and language problems, like students who learn in other countries. This study was designed with a qualitative research approach in order to make a detailed and in-depth assessment of a particular situation (Creswell, 2012; Yıldırım and Şimşek, 2011; Woodside, 2010). In the study, the phenomenology, which emphasizes the experiences of the participants was followed. In forming the working group, being willing and volunteering to participate in the research, the criterion of being active at any class level in the Turkish Teaching Center (TÖMER) were taken into consideration. In this study, semi-structured interview form which consists of open-ended questions and is used as a frequently preferred form of data collection in qualitative research (Boğdan and Biklen, 2012; Newton, 2007). In the analysis of the data, a content analysis technique was used to analyze the perceptions of the students to Turkey in a detailed and holistic way, to bring them together with certain concepts and themes and to transform them into the understandable format for the reader (Fraenkel and Wallen, 2000; Yıldırım and Şimşek, 2011). Most of the students who participated in the research stated that they had migrated to Turkey because they had the same religion, same language and same cultural characteristics. Before and after coming to Turkey, the vast majority of the participants seem to have expressed Turkey as a beautiful, good, great and perfect country. While some of the students who participated in the study stated that they were seen different because of their foreignness, physical characteristics, beliefs, dresses, languages and working skills, it is seen that most of the students stated that they did not encounter any negative behavior in Turkey. Most of the students who participated in the research stated that if they were provided a Turkish citizenship, they would live their rest of lives in Turkey since there are a lot of job opportunities in Turkey, recruitment is more fair and loyal in Turkey, there is no discrimination and they have a strong liking for Turkey. Welcoming foreign students who come to Turkey from the Turkish Republics, and other Turkish communities in order to establish an eternal

friendship with these countries and communities is an important mission in education. This cooperation initiated by Turkey in education accelerated both the cultivation of individuals with common historical and cultural characteristics and the opening of these countries and communities to the west (Kavak and Başkan, 2001). At the same time, it is seen that the most important reasons for the preference of foreign students to Turkey are the quality of education, religious closeness, cultural closeness, family advice, scientific achievements, Turkey's position, Turkish relatives, friendship advice, geographical proximity, scholarship opportunities, the lack of the cost of living, ease of finding a job in their country with Turkish diplomas and so on. (Savaşan, Yardımcıoğlu and Beşe, 2015). Today, as international student mobility has become an important sector, many countries, especially the developed countries, are in a race to take part in this student mobility. According to the OECD data, the number of international students who were around 800,000 in 1975 reached 4,5 million from 2,1 million with an increase of 115 percent between 2000 and 2012. This number is expected to rise to 8 million by 2020. (T.C. Ministry of Development, 2014). It is seen that frequently experienced problems by foreign university students when they are studying in Turkey are problems with speaking and pronunciation of Turkish, adaptation to cultural and urban life, education-teaching problems, nutrition and accommodation problems, economic problems, social and cultural problems, poverty adjustment, not receiving adequate counseling and support (Aydın, 1995; Çağlar, 1999; Otrar et al., 2002; Traş and Güngör 2011). A large majority of the students confirm that the socialization process has improved in the positive direction, Turkey has been a place that they enjoy to take education and the relations and the communication between the people are positive, and in case of becoming a Turkish citizen, most of them would like to stay (Özçetin, 2013; Traş and Güngör, 2011).